

Indholdsfortegnelse

Kegnæs fyr .. og Gendamerne på Kegnæs	1
Huse i Nygård kommune	2
Kegnæshøj	3 - 7
Nygård	8
Bjævnodde - Skolekobbel - Broholm	9 - 12
Lillekobbel I	13
Holmgård - Sønderkobbel - Dalsgård ...	14-16
Bredsten	17- 27
Lillekobbel II - Trønge - Gåsvig	28- 33
Gl. Kronborg - Ny Kronborg	34- 35
Bøgehoved	36- 40
Kongshoved	41- 56
Midtkobbel - Sædbjerg	57- 63
Hjortholm	64
Vesterkobbel	65- 74
Kegnæsfærge	75
Tørsthoved	76- 78
Grønmark	79- 87
Østerby	88- 105
Sønderby I	106-110
Vestermark - Vesterby	111-118
Sønderby II - Skoven	119-129
Kegnæs år 1773	130
Sønderby skole	131
Ældre oplysninger	132
Nedlagte ejendomme og huse	133

Lorens Iversen Grønmark.

1. Peter Christiansen Udenbys født 1714 død den 16 april 1788 i Østerby, han var søn af Christen Udenbys og Anna, og gift med Christina Marie Iversdatter. I ægteskabet var der 6 børn, af hvilke sønnen Iver overtager ejendommen i Grønmark.
2. Iver Petersen født 1743 død 20 maj 1820 i Grønmark, gift 1773 med Elsabe Christiansdatter født 1741 datter af Christian Mortensen og Maren Jørgens af Sønderby. Elsabe døde den 24-11-1807 i Grønmark. Der var 4 børn.
3. Peter Iversen født 12-9-1774 død 2-12-1838 i Grønmark, gift den 20-5-1802 med Marie Cathrine Petersdatter født d. 9-8-17783 på Torsthoved datter af Peter Christiansen og Anne Marie. (børn.
4. Peter Iversen gift med Ellen Mathiesen overtager 1833 parcelstedet i Grønmark efter faderen, og driver det til sin død, og da han ikke efterlader sig børn sælger enken ejendommen til broderen Lorens Iversen.
5. Lorens Iversen født d. 4-1-1814 død 13-6-1896 gift 1.g. 2-12-1838 med Maria Cathrine Kock født d. "o-6-1820 død 20-5-1863 datter af Peter Kock og Cathrine Marie Nielsen Holmgård. Gift Anden gang den 28-5-1865 med Kirstine Marie Iversen datter af parcelist Jacob Iversen og Marie Bødker i Bredsten dette ægteskab var barnløst, men af første ægteskab var der 3 børn. Lorens Iversen havde fra 1844 hjørnegården i Bredsten, men solgte den i 1860 til Nis Kock, og køber sit hjem i Grønmark af broderens enke Ellen.
6. Peter Iversen født d. 15-2-1839 død d. 13-9-1920 gift d. 23-5-1868 med Stine Margrethe Petersen datter af parcelist Christian Petersen og Kirstine Marie med Torsthoved. 4 børn.
7. Lorens Iversen født d. 5-10-1869 død d. p-6-1838 gift d. 31-1-1896 med Anne Margrethe Madsen født d. 8-9-1875 datter af bmd. Mathias J. Madsen og Anne Margrethe Duus Østerby. De overtog ejendommen i 1901, og drev den til 1929. Der var 8 børn i ægteskabet.
8. Peter Iversen født d. 10-2-1905 gift d. 19-12-1926 med Anne Margrethe Petersen født d. 20-6-1905 datter af Peter Petersen og Marie V. Christiansen i Ulkebøl, de overtog ejendommen i 1929, og drev den til 1967.
9. Lorens Iversen født d. 31-1-1934, overtog ejendommen i 1967, han er ugift, og driver ejendommen samtidig med at arbejde på Danfoss, han var i Canada i tiden 1955-1962.

Bruhn slægten.

1. Peter Jørgensen Bruhn født 1699 død 1762, hans første kone kendes ikke anden gang blev han gift i 1758 med Ingeborg Hansdatter fra Hundslev, han drev gården matr. nr. 7 af Brø fral 735 til 1760 den ejes nu af Jørgen Andersen, hvorfra slægten kommer vides ikke.
2. Jørgen Petersen Bruhn søn af formanden født 1731, død 6-11-1806 gift 10-10-1760 med Marie Jacobs døbt 20-8-1739 datter af smeden i Sebbelev Jacob Schmidt, hun døde 29-7-1827.
Af deres 8 børn anføres her.
 - a. Peter Jørgensen Bruhn døbt 22-3-1766 eftermand på gården.
 - b. Jacob Jørgensen Bruhn døbt 14-9-1768 blev 4-7-1807 gift med Marie Madses datter af Mads Rasmussen på boel 15 i Sebbelev, og blev bmd her
3. Peter Jørgensen Bruhn søn af formanden født 22-3-1766 overtog bolet efter sin fader 8-3-1798 trolovet 2-7 og viet 22-7-1791 til Auguste Christiansdatter født 26-12-1762 datter af bmd. Christian Madsen og hustru Margrethe Jendres på boel 2 i Sebbelev.
1828 den 28-3. blev Peter Bruhns kone begravet 61 år gammel.
1828 den 6-8. blev Peter Bruhn begravet 68 år gammel.
Blandt deres 8 børn nævnes her.
 - a. Jørgen Petersen Bruhn født 28-3-1792 eftermand på gården.
 - b. Hans Petersen Bruhn født 18-6-1803 gift med Sophia Catharina Andresen fra Augustenborg født 1815. Han var skomager og købte 1844 inderstedet art. nr. 35 i osbæk, og havde 2 svende i arbejde.
4. Jørgen Petersen Bruhn søn af formanden født 28-3-1792 og overtog bolet 12-11-1816. Han blev 13-4-1817 gift med Sille Dorthe Petersen født den 13-5-1796 datter af møller Peter Petersen kaldet Svarre på Gammelgårds mølle. Sille Dorthe døde allerede 1-9-1817 uden børn.
Anden gang blev Jørgen Petersen Bruhn gift den 30-10-1818 med sin afdøde hustrus søster Frederikke Magdalene Petersen født den 1-2-1802, men også hans anden kone døde allerede 30-9-1831 29 år gammel.
Tredie gang blev han gift den 29-11-1833 med Kirstine Nymand født 1803 i Helved datter af Peter Nymand.
Foruden de tunge familiesorger måtte Jørgen Petersen Bruhn ligesom en del andre boelsmænd i de tunge tider efter statsbankerotten formedelst gæld sælge bolet til sin faders broder, der havde 80 rigsdaler stående i det, han var ved giftermål blevet bmd. i Sebbelev.

Efter at Jørgen Petersen Bruhn var gået fra bolet var han, da hans anden kone døde 30-9-1831 staldkarl i Hertugens tjeneste på Augustenborg, senere i 1845 boede han til leje i Sebbelev og var daglejer. Han døde den 17-10-1850 59 år gammel som aftægtsmand i Sebbelev. Af deres 7 børn døde 5 i en ung alder.

- a. Peter Jørgensen Bruhn født den 12-12-1819 moder Frederikke Magdalene sneedker på Kegnæs.
- b. Christian Frederik August født den 11-10-1824 moder Frederikke Magdalenefaderen var da staldkarl i Augustenborg.

Christian Fredech August døde den 6-11-1848 24 år gammel.

- c. Jørgen Jørgensen Bruhn født 6-9-1826 moder Frederikke Magdalene, faderen var da daglejer i Sebbelev. Jørgen J. Bruhn døde 17-5-1847, 21 år gl.
- d. Anne Christine Auguste Bruhn født den 26-3-1830 død den 24-9-1846 16 år gammel.
- e. Frederikke Sophie Magdalene født den 6-9-1835 død den 23-10-1848, 13 år gammel, hendes moder var Kirstine født Nymand.
- f. Jansø Jørgensen Bruhn født den 15-1-1837 moder Kirstine født Nymand.
- g. Hans Jørgensen Bruhn født 10-5-1839 død 15-5-1839 moder Kirstine født Nymand.

- 5. Peter Jørgensen Bruhn født 12-12-1819 i Bro død 1864 i Vesterby Kegnæs gift med Anne Kirstine Gronheit født den 10-11-1818 død den 14-10-1898. i Vesterby datter af kådner og lods Lorens Gronheit født den 12-6-1783 død den 11-3-1832 gift den 1-2-1812 med Kirstine Margrethe Hanse en datter af parcelist Hans Iversen Bredsten. Lorens Gronheits fader var sneedker og kådner Johan Christoffer Gronheit født i Aldenburg søn af boelsmand Johan Christoffer Gronheit og hustru Lisbeth Decherer.

Johann C. Gronheit rejste hjemmefra i sit 18 år og kom hertil og forsikrede ved håndslag, at han ikke havde været gift før, da han blev gift med Anne Margrethe Lauses af Sønderby og nedsatte sig som sneedker først i Sønderby og senere i Vesterby, da der nogle år senere som følge af Hjortholms og Nygårds udstykning og det deraf stigende befolkningstal måtte indsættes flere bænke og laves nyt pulpitur i kirken var han med ved sneedkerarbejdet.

Peter Jørgensen Bruhn og Anne Kirstines børn.

- a. Frederikke Magdalene gift i Amerika med Kristian Lorensen fra Sønderby kro.
- b. Lorens fik kådners' t. c Jørgen død 1868.

Grønmarks kro.

1. Mathias Hansen Grynfeld bygger 1813 Grønmarks kro, og gifter sig med datte ren af degnen Peter Jørgensen i Sønderby, han får jorden hjemmefra fra den yderste ejendom ved havet.
2. Mathias Hansen Grynfeld født 1815 død 1892 gift med Anne Marie Poulsen fra Torsbækgård, hun var født d 26-2-1826 død 1902.
3. Hans Christian Hansen Grynfeld f. 6-7-1860 død 18-8-1937 overtog ejendomme gift 20-2-1883 med Ellen Poulsen f. d. 23-6-1862 død 9-4-1946 datter af Christian Poulsen og hustru Torsthoved.
4. Mathias Mathiesen fra Hagensig søn af Peter Mathiesen og hustru gift med Marie Fogt fra Finnegård i Østerby. De købte ejendommen i 1894 på tvangsauktion.
(Peter Bruhn)
5. Ellen Mathiesen f. 24-2-1886 gift med ^{Peter Bruhn}~~Ellen Mathiesen~~, de tillagde jorden af deres ejendom, og overlod ejendommen til sønnen Lorens.
6. Lorens Bruhn f. 13-8-1908 gift med Anna Bruhn født Rasmussen fra Stevning.
7. Peter Bruhn f. 5-6-1937 gift med Jytte Andersen fra Skovby, hun er født d. 14-9-1943.

Jes Iversen Grønmark.

1. Jørgen Melchertsen gift med Marie Cathrine Christiansdatter født omkring år 1800, han havde ejendommen fra omkring 1820.
2. Peter Melchertsen gift med Anne Margrethe Wolf ca. 1830, hun var datter af Peter C. Wolf Ravnereden og Sophie Andersen. Peter Melchertsen var gift anden gang med Marie Nørr datter af Hans Nørr og Anne på Sædbjerg.
3. Peter Melchertsen født 1833 død 18-8-1896 gift 1 gang 19-10-1860 med Marie Christine Knøs datter af Hans H. Knøs og Dorthe Christiansen i Hørup gift 2 gang med Ellen H. Grynfeld den 23-5-1873 datter af Christian M. H. Grynfeld og Anne M. Poulsen Grønmarks kro.
4. Peter Melchertsen født d. 4-2-1878 død 1961 gift med Metha Cathrine Iversen født 1877 død 1953 datter af Lorens Iversen og Anne Marie Ley Vesterkobbøl.
5. Jacob Ley født 1858 død 1934 gift med Anne Marie Grynfeld født 1858 død 1942. 2 døtre.
6. Jens Iversen født d. 5-7-1897 søn af parcelist Mathias Iversen og Ellen Poulsen Torsthoved, han var gift med Botilla Jensen født d. 27-7-1897 datter af grdr. Jørgen Tøjsen og Kristine Petersen Røllum. 4 børn.
7. Jes Christian Iversen født d. 2-5-1926 gift d. 17-5-1952 med Karen Margrethe Lassen født d. 12-5-1933 datter af grænsegendarm A. V. Lassen og Margrethe Johanne Zenner. I ægteskabet er der 4 børn.

Huse i Grønmark.

Åge Iversens hus.

1. Jacob Ley født 1858 i Vestermark gift med Anne Marie Grynfeld fra Grønmarks kro f. 1858 d. 1942. Jacob Ley byggede omkring 1880 ejendommen, der er udstykket fra Frydehoff i Vesterkobbøl.
2. Hans Peter Petersen forhen smed i Hjortholm og hustru købte ejendommen og solgte smedien.
3. Christian Iversen gift med Cecilie Jacobsen fra Boiskovskov drev den i en lang årrække, jorden blev frasolgt til Jes Iversens ejendom og huset til sønnen snedker.
4. Åge Iversen, ejendommen tjener nu kun til beboelse.

Grønmark 5.

Christian Dreyers hus.

(Grønmark 5)

1. Johansen Familien i tre generationer sluttende med Peter Johansen, der døde først i tyverne, og solgte ejendommen til.
2. Peter Bruhn gift med Ellen Mathiesen fra Grønmarks kro. I 1920 overtog de hendes hjem tog jorden med derop, og solgte huset til.
3. Brdr. Larsen, der nogle år drev slagterforretning der, og solgte til.
4. Jørgen Nielsen gift med Hildegard, de drev i nogle år snedkeri derfra, men solgte til.
5. Christian Dreyer og Anna, der her drev malervirksomhed til hans død.

Grønmark 11.

Hans M. Hansens hus.

(Grønmark 11)

Herfra udskiftedes i 1813 Grønmarkskros jord til en søn, slægten har boet der i tre generationer. En var bådsskipper, en var skrædder, og den sidste Hans Mathiesen Hansen var skomager, hvis hustru var en født Knudsen deres plejedatter var Sofie Bertelsen gift med Hans Bertelsen Østerby. Ejendommen blev solgt til Mathias Ley, der faldt i krigen, og enken Marie Cathrine Ley solgte jorden fra til Jes Iversen, og huset til Else Boysen.

Grønmark 22.

Snedker Jørgen Niensens hus.

(Grønmark 22)

Huset var oprindeligt aftaget til naboejendommen, men da Peter Melchertsen solgte denne flyttede han derover 1904, og begyndte maskinværksted, og senere vognmandsforretning. Først i trediveerne købte snedker J. Nielsen huset, og indrettede snedkeri der, indtil han ved pensionsalderen flyttede til Skovby, og solgte huset til ingeniør Nielsen.

- Grønmark. 10. Peter Duus ejendom her boede nemlig Petersen slægten indtil Nis Ley
3 fra Vestermark blev gift derned, og han svingersøn Math. Duus, fulgte ham
efter.
- " 8 11. Åge Iversens ejendom opført af den før nævnte Jacob Ley i 1888. den
gang mærkeligt nok udstykket fra Jørgen Mogensens Ejendom i Vesterkob
bel.
jorden er jo nu tillagt Jes Iversens ejendom.
- (Torsthoved 1) 12. Jørgen Grynfeldts ejendom, opført af hans bedstefar Chr. Poulsen, og
Torsthoved derefter i 2 generationer Grynfeld slægtens hjem.
1. 13. Den jord, der hørte til ejendommen var fra broderen Jørgen Poulsens
ejendom, hans kone var fra Holmgård, og Jørgen Poulsens datter Ellen
blev gift med Math. Iversens fra Grønmark, hun måtte friste den lod
under verdenskrigen at have 7 sønner indkaldt på samme tid, og hun
selv var enke. Iversen slægten sidder der på 3 generation.
- (Torsthoved 4) 14. På Torsthoved var det oprindelig Petersen slægten, senere Loren
n 4. slægten i 3 generationer, de kommer over Sønderby kro fra Taskland.
En broder, der var urmager driver denne ejendom indtil han drukner.
15. Hans enke bliver gift med snedker Jørgen Jensen, slægten lever videre
i Sebbelev, hvortil sønnen Hans Jensen flyttede. Senere med bopæl i
Ketting.
- (Torsthoved 21) 16. Kegnæs færges oprettet 1801, Danielsens slægten har siddet her i 5
" 21. generationer. Damperen begyndte i 1880'erne og holdt vel omkring 1940.
17. På h. P. Mortensens ejendom har slægten siddet i 5 generationer, de
kom fra Kegnæs endé, ejendommen er oprettet i 1765 fra Hjortholm til
(Torsthoved 8) 8 Jørgen Hansen Færgemand gift med Kirsten Volf fra Lebbølgård, her a
dreves der så færgesfart i 130 år.
- (Torsthoved 15) 18. Lundgård er udstykket fra Solbjerggård i Sønderby, en søn herfra
" 15 Morten C. Volf overtog parcellen i 6 generationer har slægten siddet
der.
- (Torsthoved 13) 19. P. Jørgensens ejendom købt af hans far, tidligere ejer var Hans Kock
" 13 og Anna fra Bredsten, deres datter var krokone i Sønderby kro.
20. Niels Åge Kocks ejendom er den nuværende Kockslægt jo på 3 generati-
(Torsthoved 12-14) " 12-14 on købt i 1901, oprindelig var det jo Lausen slægten, den er nok en
parcel fra H. C. Lausens ejendom i Sønderby.
21. Frydenhoff her kender vi 2 Jeppesenner, så Jørgen Petersen fra Damk-
(Torsthoved 10-11) bel, de var 2 søstre Grynfeld den ene fik gården, den anden gift med
" 10-11 Jacob Ley parcellen i Grønmark. P. Hansen købte jo en parcel til fra
Skovs gård under sidste krig vel i 1917 i forbindelse med jordombyt.

Hjortholm kommune.

1. Viggo Høys ejendom i Grønmark, herfra blev der drevet bådsskipperfart til Sønderborg. Fra omkring 1830 er det Mathias Fogt, og hans søn senere møller på Nygård mølle Jørgen Jacobsen Fogt, der sejler, men omkring 1870 sælges ejendommen til Peter Bladt, som drev bådskipperseri, høkeri og landbrug herfra indtil han druknede ved en overfart fra Høruphav først i 90'erne. *(nu er det kun en lille tilbage)*.

(Grønmark 7-9)

2. Hans svigersøn Lorens Høy, den nuværende ejers bedstefar overtog ejendommen ind til sin, vi kender 6 generationer af familien på den ejendom alle med Nicolaisen som mellemnavn.

3. I Else Boysens hus har vi i 3 generationer slægten Hansen afsluttende med Hans Mathiesen Hansen, der var skomager, faderen var bådskipper

(Grønmark 11)

4. herfra stammer jo slægten Hansender i generationer var mølleforpagtere på Dybbøl mølle. herfra er det jo også, at Mathias Hansen med tilnavnet Grynfeld gift med en datter af degnen Peter Jørgensen får jord og i 1813 opretter og bygger Grønmarks kro, sønnen af ham var overlærer H.P.H. Grynfeld, slægten sad her til 1894, nu er det på 3 generationer

5. Bruhn slægten, der driver den smuktbeliggende ejendom.

(Grønmark 16)

6. Anna Dreyers hus siges at have været hyrdehus fra Hjortholm, da Grønmark nok for en del var græsmark., sidst var det jo Johansen slægten sidst Peter Johansen, der var såre interessant og pøde der, så blev det slagteri det snedkeri, og derefter malerværksted i mange år.

(Grønmark 24)

7. Jes Iversens ejendom er nok flyttet op fra naboejendommen, der nu tilhører P. Bruhn, melchertsen slægten sad her i 3 generationer til 1904, dernæst Jacob Ley fra Vestermark, og nu Jens og Jes Iversen i tilsammen i snart 60 år.

8. Den nævnte naboejendom ejedes af Christen Volf fra Solbjerggård gift med Boysen, hans svigersøn Hans Jørgensen var jo bedstefar til nu afdøde Hans Jørgensen i Vesterkobbel.

(Grønmark 28)

9. Johannes Schmidt er jo den 3 ejer af den familie, der jo stammer fra Hyldbjerggård, før ham var det Johan Møller tidligere møller i Vestermark, der ejede den, men slægten flyttede til Skovby og bor der endnu.

10. Lorens Iversens ejendom på hjørnet er hjemstedet for Iversen slægten i 12-14 generationer, den første ejer hed Iver Petersen, og så vendte de jo navnet, men måske er ejendommen delt med naboejendommen P. Duus ejede

(Grønmark 12-14)

Johan Schmidt.

1. Johan Møller fra Vesterlølle senere Skovby solgte ejendommen i 1872 til.
2. Johan Jørgensen Schmidt fra Hyldbjerggård f.14-10-1846 død 1932. gift med Anne Marie Hansen fra Mosegård i Østerby datter af bmd. Iver Hansen og hustru f.d.26-5-1856 d.24-4-1926.
3. Johan Jørgensen Schmidt f.24-12-1889. gift 22-9-1911 med Anne Cathrine Esbensen 13-12-1892. datter af snedker Andreas Esbensen og hustru Kobbeler
4. Johannes Schmidt f.21-11-1914 gift 1936 med Marie Skovmand f.d.17-9-1914 datter af Peter Skovmand og hustru Kegnæshøj.

Familien Høy.

(Bredsten)

1. Nicolai Nicolaisen Høy gift med Kirsten Jørgensdatter. børn: (*(i Bredsten)*)
 - a. Jørgen Nicolaisen Høy Vesterkobbøl gift med Cathrine Magdalene Volf datter af Peter C. Volf og Dorteia Sophie Andersen Ravnereden.
 - b. Jens Høy. *1. i Grønmark* (Grønmark)
2. Jens Høy født 10-9-1818 død 4-3-1890- 22-4-1852 gift med Cathrine Marie Smed fra Grønmark født 16-8-1818 død 4-3-1890. Efter Jens Høys død giftede hun sig anden gang med Hans Jørgen Hansen fra Ulkebøl. børn.
 1. ægteskab.
Peter N. Høy parc. Grønmark. Trinke Margrethe Høy gift med snedker Jørgen Thomsen Lillekobbøl.
 2. ægteskab. Hans Jørgen Hansen gift med Ingeborg fra Ærø.
Christen Hansen gift med Cecilie Møller fra Asserballeskov. parc. der.
Jørgen Hansen lods gift med Maren Thygesen fra Ærø boende i Kongshoved.
3. Peter Nicolaisen Høy født 1-9-1841 død 29-8-1902 gift 11-5-1871 med Cathrine Marie Iversen fra Bredsten-Grønmark f. 3-6-1851 død 9-6-1904.
4. Lorens Nicolaisen Høy født 12-6-1876 død 1957 gift 29-9-1899 med Margrethe Marie Bladt født 10-12-1868 død 4-9-1936 datter af Peter Bladt og hustru Grønmark.
5. Peter Nicolaisen Høy født 25-11-1899 død 1960 gift 24-1-1924 med Marie Christine Rigelsen født 16-11-1894 datter af Asmus Rigelsen og Marie Cathrine Fogt i Sønderby.
6. Viggo Høy født 17-6-1936 gift med Irene Nørr født 1-1-1941 datter af Carl Nørrog Else Jacobsen Ravnereden Kongshoved Kegnæs.